

Laki

kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain (1070/2017) 7 luvun 5 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 295/2019,
muutetaan 1 luvun 2 §:n 1 momentin 34 kohta, 3 luvun 26 §:n 1 momentti, 7 luvun 6 §:n 2 ja 5 momentti sekä 10 luvun 3 §:n 1—3 momentti,
sellaisina kuin ne ovat laissa 295/2019, sekä
lisätään 1 luvun 2 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 295/2019 ja 598/2021, uusi 35—38 kohta seuraavasti:

1 luku

Soveltamisala ja määritelmät

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

34) *likvideillä markkinoilla* rahoitusvälineen tai rahoitusvälinelajin markkinoita, joilla on jatkuvasti valmiita ja halukkaita ostajia ja myyjiä ja joita arvioidaan seuraavin perustein ottaen huomioon kyseisen rahoitusvälineen tai rahoitusvälinelajin erityiset markkinarakenteet:

a) liiketoimien keskimääräinen toteutustiheys ja keskikoko eri markkinaehtojen vallitessa ja ottaen huomioon rahoitusvälinelajiin kuuluvien tuotteiden luonne ja elinkaari;

b) markkinaosapuolten lukumäärä ja tyyppi, mukaan lukien markkinaosapuolten lukumäärä suhteessa kaupankäynnin kohteena olevien rahoitusvälineiden lukumäärään tietyn tuotteen markkinoilla;

c) osto- ja myyntihintojen keskimääräinen erotus, jos se on saatavilla;

35) *maatalousalan hyödykejohdannaisella* johdannaissopimusta, joka liittyy maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 992/72, (ETY) N:o 234/79, (EY) N:o 1037/2001 ja (EY) N:o 1234/2007 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 1 artiklassa ja liitteessä I olevassa I—XX ja XXIV/1 osassa tarkoitettuihin tuotteisiin sekä kalastus- ja vesiviljelytuotealan yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (EY) N:o 1184/2006 ja (EY) N:o 1224/2009 muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 104/2000 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1379/2013 liitteessä I tarkoitettuihin tuotteisiin;

36) *kriittisellä tai merkittävällä hyödykejohdannaisella* johdannaista, jonka lopullisen position haltijoiden kaikkien nettopositioiden yhteenlaskettu määrä vastaa avoimna olevan sopimuksen kokoa, joka on keskimäärin 300 000 erää vuoden mittaisen ajanjakson aikana;

37) *arvopaperistetulla hyödykejohdannaisella* arvopaperimarkkinalain 2 luvun 2 §:ssä tarkoitettua arvopaperia, jolla on liittynyt hyödykkeeseen tai sijoituspalvelulain 1 luvun 14 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitetun rahoitusvälineen kohde-etuuteen;

38) *pääasiassa kaupallista toimintaa harjoittavalla konsernilla* sijoituspalvelulain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 4 kohdan a alakohdassa tarkoitettua konsernia.

3 luku

Säännellyn markkinan toiminnan järjestäminen

26 §

Hyödykejohdannaispositioiden hoidon valvonta

Pörssillä on oltava avoimet ja syrjimättömät järjestelmät ja menettelyt, joilla se valvoo hyödykejohdannaisilla sekä päästöoikeuksilla ja niiden johdannaisilla kauppaa käyvien positioita. Pörssin on otettava valvonnassaan huomioon kauppaa käyvien henkilöiden ja markkinaosapuolten luonne ja se, miten ne käyttävät kaupankäynnin kohteeksi otettuja sopimuksia. Pörssillä on oikeus saada johdannaisposition haltijalta kaikki valvonnassa tarvitsemansa tiedot, mukaan lukien positiot sellaisissa muissa kauppapaikoissa olevissa samaan kohde-etuuteen perustuvissa hyödykejohdannaisissa, joilla on samat ominaispiirteet, sekä taloudelliselta kannalta vastaavissa OTC-sopimuksissa.

7 luku

Rahoitusvälineiden kaupankäynnin läpinäkyvyysvaatimukset

6 §

Hyödykejohdannaisia ja päästöoikeuksia koskevat tiedot

Edellä 1 momentissa luetellut tiedot on julkistettava ja annettava viranomaisille tiedoksi ainoastaan, jos sekä henkilöiden määrä että heidän avoimet positionsa ylittävät Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/65/EU täydentämisestä sijoituspalveluyritysten toiminnan järjestämistä koskevien vaatimusten, toiminnan harjoittamisen edellytysten ja kyseisessä direktiivissä määriteltyjen käsitteiden osalta annetun komission delegoidun asetuksen (EU) 2017/565 83 artiklassa säädettyt vähimmäiskynnysarvot. Tietoja ei kuitenkaan tarvitse julkistaa tai antaa arvopaperistetuista hyödykejohdannaisista.

Sijoituspalvelun tarjoajan, joka käy kauppaa hyödykejohdannaisilla, päästöoikeuksilla tai niiden johdannaisilla kauppapaikan ulkopuolella, on toimitettava sen kauppapaikan, jossa hyödykejohdannaisilla, päästöoikeuksilla tai niiden johdannaisilla käydään kauppaa, toimivaltaiselle keskusviranomaiselle vähintään päivittäin täydellinen erittely myös niitä taloudelliselta kannalta vastaaviin OTC-sopimuksiin liittyvistä positioistaan ja tarvittaessa kauppapaikassa kaupankäynnin kohteena olevista hyödykejohdannaispositioistaan, päästöoikeuspositioistaan sekä niiden johdannaisista. Sama koskee myös positioita, joita pitävät hallussaan sijoituspalvelun tarjoajan asiakkaat ja näiden asiakkaiden asiakkaat aina loppuasiakkaaseen saakka. Jos toimivaltaista keskusviranomaista ei ole, erittely on toimitettava kauppapaikan toimivaltaiselle viranomaiselle.

Valvonta, salassapitovelvollisuus ja erityiset toimivaltuudet

3 §

Hyödykejohdannaisia koskevat erityiset toimivaltuudet

Finanssivalvonta asettaa positiota koskevan raja-arvon (*positiolimiitti*) maatalousalan hyödykejohdannaisille ja kriittisille tai merkittäville hyödykejohdannaisille, jotka ovat kaupankäynnin kohteena sellaisella säännellyllä markkinalla, monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tai organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä, jonka toimivaltainen viranomainen Finanssivalvonta on, sekä tällaisia hyödykejohdannaisia taloudelliselta kannalta vastaaville johdannaisille. Finanssivalvonta voi vaatia Finanssivalvonnasta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua valvottavaa, 5 §:ssä tarkoitettua muuta finanssimarkkinoilla toimivaa ja muuta henkilöä noudattamaan positiolimiittiä, vähentämään omistustaan tai positioitaan tässä pykälässä tarkoitetuissa rahoitusvälineissä sekä kieltämään näiden hankkimisen.

Positiolimiitti asetetaan sellaisille maatalousalan hyödykejohdannaisille ja kriittisille tai merkittäville hyödykejohdannaisille, jotka ovat kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla, monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tai organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä. Positiolimiitti asetetaan suurimpana sallittuna nettomääräisenä arvona komission hyväksymässä teknisissä sääntelystandardeissa määritettyä laskentamenetelmää noudattaen. Finanssivalvonnan on säännöllisesti arvioitava positiolimiittejä sekä tarvittaessa asetettava uusi markkinakehityksen huomioon ottava positiolimiitti.

Mitä tässä pykälässä säädetään positiolimiiteistä, ei sovelleta:

1) 2 momentissa tarkoitetuissa teknisissä sääntelystandardeissa määritellyn finanssialan ulkopuolisen yhteisön positioihin tai tällaisen yhteisön lukuun pidettyihin positioihin, jotka vähentävät kyseisen yhteisön kaupalliseen toimintaan välittömästi liittyviä riskejä;

2) pääasiassa kaupallista toimintaa harjoittavaan konserniin kuuluvan ja tähän pääasiassa kaupallista toimintaa harjoittavaan konserniin kuuluvan finanssialan ulkopuolisen yhteisön lukuun toimivan finanssialan yhteisön positioihin tai sen lukuun pidettyihin positioihin, jos kyseiset positiot objektiivisesti mitattavalla tavalla vähentävät kyseisen finanssialan ulkopuolisen yhteisön kaupalliseen toimintaan välittömästi liittyviä riskejä;

3) 2 momentissa tarkoitetuissa teknisissä sääntelystandardeissa määritellyn mukaisesti finanssialalla toimivan ja finanssialan ulkopuolisen vastapuolen sellaisiin positioihin, jotka ovat objektiivisesti mitattavalla tavalla seurausta liiketoimista, jotka on toteutettu likviditeetin tarjoamista kauppapaikalle koskevien velvoitteiden täyttämiseksi; tai

4) arvopaperistettuihin hyödykejohdannaisiin.

Tämä laki tulee voimaan 28 päivänä helmikuuta 2022.

Helsingissä 19.11.2021

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Valtiovarainministeri Annika Saarikko